



prof. dr hab. n. med. i n. o zdr. mgr zarz. Piotr H. Skarżyński

DYREKTOR DS. NAUKI I ROZWOJU W INSTYTUCIE NARZĄDÓW ZMYŚLÓW, ZASTĘPCA KIEROWNIKA ZAKŁADU TELEAUDIOLOGII I BADAŃ PRZESIEWOWYCH W INSTYTUCIE FIZJOLOGII I PATOLOGII SŁUCHU ORAZ ASYSTENT DYDAKTYCZNY W WUM. WYRAZEM JEGO AKTYWNOŚCI NAUKOWEJ JEST REALIZACJA KRAJOWYCH I MIĘDZYNARODOWYCH PROJEKTÓW BADAWCZYCH, UDZIAŁ W MIĘDZYNARODOWYCH TOWARZYSTWACH NAUKOWYCH, A TAKŻE AKTYWNE UCZESTNICTWO W KONFERENCJACH I WARSZTATACH ORAZ AUTORSTWO LUB WSPÓLAUTORSTWO PONAD 934 PUBLIKACJI. ZOSTAŁ WYBRANY DO PRESTIŻOWEGO GRONA EKSPERTÓW DS. ZDROWIA CYFROWEGO (ORYG. THE ROSTER OF EXPERTS FOR DIGITAL HEALTH) PRZY ŚWIATOWEJ ORGANIZACJI ZDROWIA (WHO).

Wśród wniosków płynących z badania zdecydowanie najbardziej cieszy fakt, że Polacy patrzą na nowe technologie pozytywnie i utożsamiają je z narzędziem ułatwiającym ich życie. Deklarują, że z chęcią sięgają po nowinki technologiczne. Aż 97% Polaków uważa, że technologie są potrzebne – to ogromny potencjał, który powinniśmy pielęgnować. W naszym społeczeństwie szczególnie dobrze są oceniane nowe technologie w medycynie, takie jak np. tomografia, rezonans magnetyczny, szybkie wykrywanie nowotworów

(92% badanych). Znaczna populacja już teraz sięga po zdalne konsultacje medyczne z wykorzystaniem internetu (co trzeci respondent) i ocenia je coraz bardziej pozytywnie.

Telemedycyna, czyli zdalna opieka nad pacjentem, jest jednym z najważniejszych kierunków w medycynie przyszłości. Otolaryngologia to dziedzina, w której takie rozwiązania telemedyczne są praktykowane od wielu lat. Jako pierwsi na świecie stworzyliśmy



w 2009 roku Krajową Sieć Teleaudiologii, czyli sieć współpracujących ze sobą ośrodków. System ten umożliwia przeprowadzanie telekonsultacji z udziałem pacjentów i specjalistów z kilku ośrodków jednocześnie, zdalną rehabilitację oraz telefitting, czyli zdalne ustawianie parametrów w procesorach mowy u pacjentów z implantami słuchowymi. Rozwiązanie to przynosi szereg korzyści. Umożliwia świadczenie usług medycznych na odległość, niweluje bariery geograficzne i finansowe związane z przemieszczaniem się pacjentów do specjalistycznych ośrodków medycznych oraz zwiększa dostęp do doświadczonej, wykwalifikowanej kadry. Z kolei samym specjalistom zapewnia nowoczesne metody uczenia się i zdobywania doświadczenia.

Obecnie system ten tworzony jest przez 25 stanowisk telemedycznych. W przypadku pacjentów z wszczepionym implantem ślimakowym niezbędne jest optymalne dopasowywanie procesora mowy w celu uzyskania jak najlepszych wyników w zakresie poprawy słuchu zgodnie z założonym harmonogramem wizyt. Zamiast odbywać długą podróż do ośrodka implantującego, pacjenci mogą przeprowadzić ten zabieg bliżej swojego miejsca zamieszkania. Rocznie z udogodnień Krajowej Sieci Teleaudiologii korzysta kilka tysięcy osób nie tylko w Polsce, lecz także za granicą, w krajach takich jak Kirgistan, Kazachstan, Ukraina, Białoruś czy Senegal. W obecnej sytuacji podwyższonego reżimu sanitarnego telemedycyna jest szczególnie istotna, bo ogranicza ryzyko zarażenia się oraz jest odporna na wciąż powszechny problem zamkniętych granic, czyli zakaz podróżowania między wieloma krajami. Czynniki te sprawiają, że zainteresowanie telemedycyną wzrosło w ostatnim czasie niemal o 80%.

Koronawirus, który w tym roku wtargnął w nasze życie, z całą pewnością przyspieszył rozwój innowacyjnych rozwiązań e-medycyny. Pandemia przekonała wszystkich, że e-recepta jest doskonałym rozwiązaniem pozwalającym nie tylko zrezygnować z papierowej ordynacji leków, lecz także przepisać je pacjentowi online podczas teleporady czy wideokonsultacji. Są dwa aspekty takiej teleporady. Pierwszy to zbadanie pacjenta, np. sprawdzenie jego stanu po zabiegu operacyjnym czy przygotowanie do operacji. Drugi to diagnostyka dzieci. Dzięki teleporadzie unikamy ryzyka zarażenia się dzieci czy konieczności podróżowania z nimi. Wielu rodziców

zainteresowało się też rehabilitacją zdalną, uzupełnioną o monitoring prowadzony przez specjalistów w centralnych ośrodkach. Dzięki temu nie trzeba jeździć z dzieckiem na zajęcia terapeutyczne do placówki medycznej – mogą się one odbywać w domu.

Na forum Światowej Organizacji Zdrowia trwają obecnie dyskusje o konieczności tworzenia przyjaznych regulacji umożliwiających dynamiczny rozwój telemedycyny. Dzisiejsze osiągnięcia i rozwiązania telemedycyny na świecie są imponujące. W Szwajcarii na przykład już teraz funkcjonuje system zastępujący lekarza pierwszego kontaktu. Ktoś, kto źle się czuje, może wykorzystać rozwiązania telemedyczne i wskazać swoje objawy, przykładając palec do smartfona, podając tętno czy temperaturę. Następnie odpowiedni algorytm wyznacza, kiedy i do jakiego specjalisty należy się zgłosić. Mają powstać nawet specjalne kabiny, w których w razie potrzeby pacjenci będą się badać, a lekarz pierwszego kontaktu może zostać w przyszłości praktycznie wyeliminowany.

Pozytywne nastawienie Polaków do nowych technologii uwidacznia się także w praktykowaniu przez nich nowych sposobów dbania o zdrowie, takich jak aplikacja pozwalająca kontrolować dietę oraz dobierać zakupy do stylu życia (71% badanych). Kształtowanie postaw prozdrowotnych jest bardzo ważne i ma charakter interdyscyplinarny – wymaga współpracy lekarzy o różnych specjalizacjach medycznych. To nastawienie na prewencję widać na przykład w badaniach przesiewowych słuchu prowadzonych nie tylko w Polsce, lecz także za granicą – w Europie, Azji, Afryce i Ameryce Południowej. Dzięki nim możliwe jest wczesne wykrywanie wad słuchu. Takie badania mogą wykonywać nie tylko lekarze specjaliści, lecz także na przykład pielęgniarki, co umożliwi dużo szersze spektrum działania. Wynik badań przesiewowych jest przesyłany i analizowany przez specjalistów, a w przypadku konieczności podjęcia interwencji pacjenci kierowani są do odpowiednich specjalistów. W Polsce dzięki takiemu rozwiązaniu przebadano w ostatnich latach od 500 do 700 tys. osób. Podobne badania wykonywane są tam, gdzie specjalistów jest jeszcze mniej, np. w Senegalu, na Wybrzeżu Kości Słoniowej, w Rwandzie. Kreowanie postaw prozdrowotnych w naszym społeczeństwie oraz wielospecjalistyczne wsparcie zdrowia Polaków to kierunki, których powinniśmy się trzymać.